

Riobò Clavell, Carles; Monja Peña, Paco (2006)
«Medalles de la ciutat 2006: Ramon Casanovas, Francesc, Josep Garrell i Soto, Antònia Jordana i Anduegas, Anna M. Palé [...]»
Medalles de la Ciutat / Ajuntament de Granollers / Arxiu Municipal de Granollers

Josep Garrell i Soto

| 25

Gaudint del Ball de Donzelles durant la festa de Carnestoltes del 1960, celebrada al Casino de Granollers

Medalla de la Ciutat al senyor **Josep Garrell i Soto**, a títol pòstum
Granollers, 1919 - 2006

En reconeixement a la seva trajectòria com a activista cultural. Seguint l'activitat familiar, des dels deu anys reparteix diaris i fa d'aprenent a la impremta de casa, on s'imprimia el setmanari granollerí *La Gralla*, considerada una de les millors publicacions que s'editaven al país, en què féu els seus primers treballs. Durant la postguerra, a la impremta Garrell es van imprimir un bon feix de publicacions locals i comarcals.

Per la seva activitat periodística, com a aferrissat defensor de la premsa local, sempre en català. Cronista a diversos diaris i periòdics locals i comarcals lligats a l'esport, la cultura i l'activitat local.

Per la seva vinculació a la vida associativa i el seu compromís cívic i polític amb la ciutat, Josep Garrell va intervenir en la creació de l'Esport Club Granollers, Convergència Democràtica de Catalunya a Granollers, i fou membre actiu de diferents entitats culturals, com l'Agrupació Sardanista, la Societat Coral Amics de la Unió, la Cooperativa de Consum La Vallesana, Òmnium Cultural i les Aules d'Extensió Universitària per a la Gent Gran, AGEVO, entre d'altres.

Fent d'impressor al taller familiar del carrer de Josep Umbert

El passat 27 de juny Granollers acomiadava Josep Garrell i Soto, el popular avi Garrell. Durant molts anys una figura omnipresent del batec diari de la ciutat.

Sortosament, uns dies abans havia rebut amb molta il·lusió la notícia de la concessió de la Medalla de la Ciutat, que reconeix la seva trajectòria i el seu compromís cívic i l'honora com ciutadà distingit.

Amb la seva desaparició Granollers ha perdut un dels seus valuosos memorialistes. I també un dels més actius. El continuador d'una nissaga de llarga tradició, distingida per un tarannà obert i liberal, sempre íntimament vinculada a la vida cultural i associativa. I en tot moment implicada amb la realitat del seu temps.

Josep Garrell era, en les seves paraules, *"un autèntic granollerí"* que va néixer el 21 de març de 1919 –el primer dia de la primavera–, a redós de la Porxada. Era el tercer dels vuit fills de l'escriptor i periodista Amador Garrell i Alsina i de Llorença Soto.

En un temps en què els vaillets passaven moltes hores al carrer, vivint aventures i juguesques infantils, Joan Montaña és el mestre que l'ensenyarà a llegir, escriure *"i comportar-me com una persona educada"*. Fill i nét d'impressors, Garrell creix amb tinta a les venes. Als deu anys ja reparteix diaris, i quan surt d'escola fa d'aprenent a la impremta de casa. Els seus primers treballs són com a maquinista i com a caixista, preparant les galerades per la vintena de planes que nodrien l'esplèndid setmanari familiar *La Gralla*. Una publicació políticament independent, redactada en català i que comptava amb una extensa nòmina de bons col·laboradors locals i comarcals. Entre aquests, Josep Garrell sempre destacava especialment al seu estimat Esteve Sarroca, Xixu, *"un excel·lent escriptor, un amic que ajudà a la família i em donà consells"*. Amb una tirada de més d'un miler d'exemplars *La Gralla* era considerada com una de les millors publicacions que s'editaven al país.

Intervinent activament en la campanya de promoció de la llengua catalana *Sóc la Norma*

A finals de 1936 l'esclat revolucionari ja havia col·lectivitzat les impremtes, de manera que Josep Garrell va intervenir en l'edició del paper moneda que les autoritats van posar en circulació. Però el seu pare no combregava amb certs aspectes de l'ideari de la revolta social, i al gener de 1937 va decidir donar per finalitzada l'aventura de *La Gralla*, que havia durat prop de disset anys.

Durant la guerra, Josep Garrell forma part de l'anomenada lleva del biberó i participa en la històrica batalla al front de l'Ebre com a informador del batalló en el qual estava destinat.

La desfeta republicana i el replegament dels vençuts el porta cap a França i al camp de presoners d'Argelers, on farà una curta estada. Un cop alliberat pren la decisió de tornar a Catalunya a través d'un accidentat periple. *"De retorn a casa només hi vaig trobar tres germanes petites i la mare, la casa saquejada pels soldats i alguns veïns i el taller d'impremta precintat. La guerra ens canvià la vida. Les meves germanes van haver d'assistir als menjadors d'Auxili Social, un germà morí a França i un altre passà uns quatre anys en un camp de concentració, el pare va estar exiliat a França dotze anys i a mi m'anul·laren els estudis universitaris i em privaren d'estudiar la carrera de metge".*

El taller familiar fou clausurat per ordre del tribunal de Responsabilidades Polítiques. L'alternativa per guanyar-se la vida serà la d'entrar a treballar a la fàbrica d'interruptors EGA, fundada pels metal·lúrgics Enric Garrell i Ramon Capella, i que arribarà a assolir una gran projecció empresarial. Allà aprèn l'ofici de torner fins al moment en què les autoritats li retornen la impremta del carrer de Josep Umbert i pot concentrar-se de nou en les arts gràfiques.

Durant la postguerra a can Garrell s'imprimiran un bon feix de publicacions locals i comarcals. La seva magnífica edició de *les Figures del Pessebre de l'Ametlla del Vallès* de Carles

Saludant el director general d'Acció Cívica, durant l'edició de 2001 de la Mostra d'Entitats

Sindreu i amb il·lustracions d'Amador Garrell és distingida amb un premi especial al millor llibre editat a Catalunya. I durant tres anys consecutius el taller de Gràfiques Garrell rep el primer premi de tipografia al Concurso de Artes Gráficas del Gremio Sindical de Maestros Impresores de Barcelona y su provincia. *"La distinció ens sorprengué perquè els treballs eren en català, que en aquella època era molt perseguit"*.

Al 1954 es casa amb Dolors Traveria. La primera de les seves quatre filles, la Teresa, naixerà en vigílies de la Festa Major de 1955. La família s'ampliarà successivament amb l'arribada de la Marina –que al 1976 serà escollida Pubilla Universal de la Sardana–, la Dolors i la Carme, que li donaran vuit néts.

L'activitat periodística –sempre en català i molt sovint orientada a la música i l'esport– la inicia a *La Gralla*, i més endavant al setmanari esportiu *Hoja Deportiva* i als butlletins de l'*Esport Club Granollers*, l'*Estendard* de la Societat Coral Amics de la Unió i el *Club de Ritmo*. Aquest darrer, de periodicitat mensual i amb gairebé 500 exemplars, era la única revista de jazz que es publicava a tot l'Estat i també s'enviava a l'estranger.

Altres publicacions informatives que compten amb la seva signatura són *Comarca Deportiva*, *El 9 Nou*, *Publijordi* o l'*Actualitat*.

Ell i el seu germà Amador formen part del nucli fundacional de *Plaça Gran*, un molt digne intent de recuperar aquella màgia perduda de *La Gralla*. També fa les seves incursions a les ones, radiant una crònica setmanal sobre jazz a la ciutat *"i puc assegurar que sempre trobava temps i redactava la crònica del partit de futbol del diumenge per l'emissió del vespre de Ràdio Reus"*. *"M'agraden tots els esports. Les meves cròniques generalment són dels esports de minories, dels quals no en parlen els diaris. Unes cròniques de tipus granollerí, localista. Procuro parlar sempre dels qui no en parla mai ningú, dels qui organitzen les coses, dels qui treballen..."*.

El president de la Generalitat, Jordi Pujol, rep un exemplar de *Granollers, vila oberta*, l'obra de referència d'Amador Garrell i Alsina

Aquestes paraules resulten prou significatives, perquè Josep Garrell assumirà amb extraordinària convicció el paper d'observador ciutadà. El dipositari d'un pou d'anècdotes i de records viscuts. Un home dels d'abans, en el millor sentit de l'expressió. El cronista d'aquella història quotidiana que s'escriu en lletra minúscula però que dibuixa la fesomia humana d'una ciutat que canvia de fesomia cada dia i accelera les seves transformacions. Defensor aferrissat del localisme en premsa, al 1973 manifestava: *"A Granollers encara ens coneixem l'un a l'altre i això dóna vivacitat al diari"*.

Si una cosa va caracteritzar Josep Garrell és la seva estimació profunda i incondicional per la seva ciutat i la col·laboració desinteressada que sempre va oferir a tota mena d'associacions. Ell mateix explicava que aquest compromís probablement responia a una mena d'herència familiar: *"Hi devia influir molt el meu avi, Esteve Garrell i Escorsell. Va ser escriptor i autor d'obres de teatre i segurament el primer periodista de Granollers. Va morir quan jo tenia uns cinc anys i, de petit, sentia a dir que havia intervingut en la fundació de societats modèliques a la ciutat: el Casino i la Unió Liberal"*.

Esperonat per aquesta tradició, intervé en la creació de l'Esport Club Granollers, la Penya Servós i la segona època de la Penya Ferro. En aquestes entitats hi forma part com a jugador i en alguns casos també com a directiu. Les tasques de responsabilitat també el duen a assumir el càrrec de secretari del comitè del Campionat de Futbol del Vallès Oriental.

Al mateix temps és membre de l'Agrupació Sardanista i de l'Agrupació Excursionista, cantaire del cor d'homes i secretari de la junta de la Societat Coral Amics de la Unió, president d'AGEVO, membre de la Cooperativa de Consum La Vallesana i participa en la fundació de les Joventuts Musicals i en la delegació comarcal d'Òmnium Cultural i de la Comissió Pompeu Fabra.

Fills i néts asseguren la continuïtat de la nissaga Garrell

En l'òrbita política, el seu sentiment nacionalista l'acosta a les files de Convergència Democràtica de Catalunya, partit del qual en fou un dels fundadors a la ciutat.

Tot i batallar en molts fronts a la vegada, Josep Garrell mostrava especial debilitat per dues entitats locals: el Club de Ritme i el Casino. *"Per la difusió de la música de jazz; pel magnífic cafè per poder-hi llegir la premsa, fer-hi tertúlia amb els amics o jugar-hi una partideta de cartes o de dominó; per les nombroses activitats que acull; per la important biblioteca que no és divulgada i perquè em recorda l'avi Esteve i el meu pare, que hi van estar molt vinculats. El meu germà fou un dels impulsors de Club de Ritme i va intervenir personalment en la històrica fusió de les dues entitats l'any 1958"*.

El més significatiu és adonar-se que la seva intensa faceta com a activista social i la seva gran capacitat de treball es fonamentaven en la senzillesa i la humilitat. *"Volia ser un bon periodista, com l'avi i el pare, però no he passat de ser un modest cronista de notícies de les activitats que els conciutadans feien a la ciutat"*. La discreció fou la seva divisa i, molt probablement, va compartir el pensament de l'Amador Garrell quan recordava que *"sempre havia sentit a dir a casa que la obsessió del pare era millorar Granollers"*.

Així no ha de sorprendre gens que aquest granollerí de socarel marxés de la mateixa manera com havia viscut, tranquil·lament i sense soroll.

El seu darrer gest ens ho diu tot. Poques hores abans de morir va voler sortir de casa i fer un tomb pels voltants de la Porxada. La mateixa plaça que el va veure néixer 87 anys abans. Una passejada feta i desfeta mil i una vegades. I, tot i així, sempre nova, sempre diferent.